

Anglija je vrnila Italiji vseh 13 ladij z premogom

Italija je obljubila, da v bodoče ne bo več pošiljala svojih ladij na Nizozemsko po premog.

SPORAZUM JE ZMAGA ZA ZAVEZNIKE

London. — Angleška vlada je pristala na to, da bo izpustila tri najst italijanskih ladij, naloženih s premogom, ki jih je bila zadržala in da bodo ladje odprele premog domov v Italijo. To je posledica sporazuma med Anglijo in Italijo, da Italija ne bo več pošiljala svojih ladij na Nizozemsko po nemški premog.

Vsega skupaj je bila Anglija ustavila 27 laških ladij, ki so vozile nemški premog iz Rotterdama. Zagrozila je, da bo zaplenila ves premog in poslala prazne ladje domov v Italijo. Italija je ostro protestirala in grozila, da

MIR MED DEMOKRATI

Vse izgleda, da je boj med demokrati v okraju Cuyahoga ponehal in da bodo šli v primarne volitve z zedinjeno fronto. (To je edina pot do zmage, kot smo ponovno zapisali v našem listu). V hotelu Cleveland so se namreč zbrali v soboto vsi okrajni uradniki in demokrati načelnik Ray T. Miller. Sporazumeli so se, da noben okrajnih uradnikov ne bo vodil kampanje proti Millerju. Miller pa ne bo postavil proti nobenemu teh, ki gredo za ponovno izvolitev svojih kandidatov.

Mussolini je dvignil plače za 15 odstotkov

Rim. — Po odredbi premijerja Mussolinija se bodo s 25. marca plače in mezde po vsej Italiji zvišale za 10 do 15 odstotkov. Nadalje je odločil, da se cena sladkorju, kavi, kruhu, testenam, rižu, olju, moki in gazolinu ne bodo zvišale od sedaj pa do 21. julija. Enako bodo ostale cene tobaku in soli, ki sta državni monopol. Enako se ne bodo zvišale cene premoga, plinu, vodi, elektriki, prevoznini, najemnini, brzojavu in telefonu. Cene vsem drugim komoditetam pa bodo poskočile.

Mussolini je dal izjavo, da je zvišanje plač in mezd potrebno, ker so se cene življenjskim potrebščinam zvišale od septembra za 26 odstotkov. Delavci bodo dobili s tem zvišanjem za tri milijone lir več zaslužka na leto.

Zed. države ne morejo izgotoviti dovolj letal za zaveznike

Washington, D. C. — Naročilo zaveznikov, da izgotovijo ameriške tovarne v 12 mesecih 8.000 bojnih letal, je zadelo na ovire. Ameriški tovarnarji pravijo, da nimajo dovolj opremljenih tovarn, da bi v teku enega leta izdelali več kot 6.000 letal. Zavezniki jih pa potrebujejo najmanj 8.000, če hočejo, da bo njih zračna sila enaka nemški.

Zavezniki so pripravljeno potrošiti v Zedinjenih državah en milijon dolarjev za letala.

Prestala operacijo
Mrs. Ana Novak, 15306 Holmes Ave. je prestala v Glenville bolnišnici težko operacijo. Prijateljice jo lahko obiščejo.

Zadušnica
V torek se bo brala ob pol sedmih v cerkvi sv. Vida sv. maša za pokojnim Jožetom Kastelicem v spomin 14. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Forest City, Pa. — Dne 3. marca je po dolgi bolezni umrl Frank Rataje, star 65 let in rojen v Studencu pri Krškem. Tu zapušča ženo in štiri sinove, v Clevelandu dva sinova, v Little Falls, N. Y., pa sestro.

So. Chicago. — Zadnjo soboto je tu umrla Ana Stone (Stanovnik), doma z Gline pri Ljubljani. V Ameriko je prišla po vojni in tu zapušča moža, sina in hčer.

North Chicago. — Dne 2. marca je umrla Johana Ogrin, roj. Herauer, iz Blatne Brezovice pri Vrhniki. V Ameriko je bila 33 let in tu zapušča moža, dva sinova in dve hčeri.

Ely, Nev. — Tu je pred kratkim umrl za srčno kapjo Frank Batlin, samski, star 60 let in rojen v Gradežu pri Turjaku na Dolenjskem. — V Pueblu, Colo., je umrla 51-letna Ana Roje, roj. Koman, doma iz Rapolje pri Strugah na Dolenjskem.

Chicago. — Dne 27. februarja zvečer je bila rabuka v Linikovi gostilni na naslovu 6201 So. Ashland Ave., na južni strani mesta. Frank Vidoš, star 35 let, se je spri v Vincentom Kavzlarju.

Vandling, Pa. — Dne 19. febr. je tu umrl po dolgi in mučni bolezni Jos. Korošec, star 51 let in doma iz Rakitne pri Borovnici na Notranjskem ter župan te kraja. V Ameriki je bil 33 let. Tu zapušča ženo in brata, v Forest Cityju, Pa., dve sestri in v Barbertonu, O., strica Matijo Gruma, v starem kraju pa brata in sestro.

Pittsburgh, Pa. — Tu sta pred kratkim umrli Frank Ostroško, star 58 let in rojen pri Komnu na Krasu ter Anton Penko, star 74 let in rojen v Zareču pri Ilirski Bistrici na Primorskem. — V Silekville, Pa., je 1. marca umrl Frank Medvesek, star 52 let in rojen v St. Janžu pri Krškem na Dolenjskem.

Pueblo, Colo. — Br. Frank Boletar se zdravi za opeklinami, ki jih je dobil na mestnem smetišču.

St. Louis, Mo. — Dne 29. febr. je tu umrl Valentin Mikulš, star 76 let in doma iz St. Vida nad Vipavo. V Ameriki je bil okrog 35 let in tu zapušča oženega sina po poklicu mehanika in omoženo hčer po poklicu kemikinj, v starem kraju pa hčer učiteljico. Pokojnik je bil zmernega značaja.

Johnstown, Pa. — Dne 1. marca je v Kraynu umrl Louis Bavdek, bivši poštar v Kraynu, vdoec, star 51 let. Tu zapušča sina in dve hčeri, v starem kraju pa brata, ki je sodnik v Celju. Pri delu v jami je bil ubit Louis Lovrenčič, star 62 let in doma od Palonovec v Medmurju. — Umrl je tudi Frank Bevc, star 56 let in rojen v Debancih pri Mirni v krškem kraju. — Dne 4. marca je umrl Henry Vidrih, edini še živeči sin prvega gl. podpredsednika SNPJ Andreja Vidricha. Podlegel je silnim napadom srčne hbe in vodenici. Rojen je bil v Ameriki in manjkalo mu je le dva dni do dvajsetega leta.

V Strabunu, Pa., je rojak Frank Batista tako nesrečno padel na svojem domu, da so ga morali odpeljati v bolnišnico v Canonsburgu zaradi notranjih poškodb.

Chicago. — Dne 27. februarja zvečer je bila rabuka v Linikovi gostilni na naslovu 6201 So. Ashland Ave., na južni strani mesta. Frank Vidoš, star 35 let, se je spri v Vincentom Kavzlarju.

Naprej do zmage!

Berlin, 10. mar. — Ob priliki praznovanja nemškega Spominskega dne je imel Adolf Hitler nagovor na nemški narod, v katerem je pozival domovino v boj "do končne zmage" v vojni, katero sta Nemčiji vsilili Anglija in Francija. Hitler je govoril 11 minut ter poudarjal, da bo vodil nemški narod do najslavnejše zmage, četudi ga to stane življenje.

"Svet bi rad videl naš propad," je rekel Hitler. "Naš edini odgovor na to je: Naprej do zmage!" Hitler je bil videti blede in izmučen in v njegovem govoru je manjkalo običajnega ognja in fraz.

Bivši governor White bo ponovno kandidat

Columbus, O. — Bivši governor George White je uradno naznanil, da bo zopet kandidat za ohijskega governorja na demokratski listi. H kandidaturi so ga prisilili oni, ki niso za Martin L. Daveya, pa nimajo nikogar, okrog katerega bi se strnili.

Kot White naznanja, ne bo imel nobene posebne kampanje v upanju, da je zanj dovolj priporočila njegov rekord kot governor štiri leta ter da ga demokrate dovolj poznajo, da se bodo odločili, če ga marajo za governorja ali ne, ne da bi jih kdo v to silil.

Vzprico toliko kandidatov je nominacija v primarnih volitvah skoro zagotovljena Martin L. Daveyu.

Je stopil v drug avto

John Kelley je bil štiri dni v bolnišnici, tako ga je pretepel neki Le Roy Spade, stanujoč na 5336 St. Clair Ave. Kelley je parkal svoj avtomobil blizu zapadne 115. ceste in šel v bližnjo gostilno. Med tem časom je prišla njegova žena in avtomobil odpeljala. Kelley tega ni vedel, pa je stopil v Spadov avtomobil, misleč, da je njegov. To je dalo povod za pretep. Spade mora plačati Kelleyu \$75 za bolnišnico.

Policija proti peščem

Policijski komisar Blecke se resno bavi z idejo, da izda policiji povelje, da aretirajo vse osebe, ki gredo preko ceste drugače kot pa predpisujejo prometne postavbe. Komisar pravi, da se je policijska že naveličala svariti ljudi, naj ne gredo preko ceste, kjer ni za to odločeno, ali da naj ne šinejo na ceste med dvema avtomobila. Izmed 20 oseb, ki so bile letos ubite na cestah, jih je bilo 16, ki so si sami zakrivilili smrt radi svoje nepravilnosti pri prehodu čez cesto.

Avtna kolizija

Mrs. Eleanor Hay in njen mož William sta dobila v soboto težke poškodbe, ko je njih avtomobil zadel v nek truck na Bonna Ave. in 60. cesti. Policijska bo danes določila, kdo je zakrivil nesrečo.

Starka izvršila samomor

Mrs. Josephine Turek, stara 73 let, stanujoča na 3336 W. 88th St., je večeraj spila večjo količino strupene tekočine. Pravi, da je močno žalovala za svojo umrlo hčerjo.

Se enkrat poudarjamo, vsak mora odgovoriti na stavljen vprašanja in to lahko stori brez skrbi. Vse bo ostalo zaupno pri vladi. Vlada želi dobiti le statistiko o številu ljudi, zaposlenosti, premoženju, hišah, tovarnah in sploh o vsem, kar je važno, da vlada ve koliko nas je in kaj smo.

Važna seja
Nocoj se vrši redna mesečna seja staršev mladinskega zbora Škrjančki; seja se vrši v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

Hud WPA delavec
William Goodwin iz Chagrin Falls, O., je napadel preddelavca pri WPA projektu na Snake Hill cesti. Clyde Richardsa, Natreskal ga je s kamnom po glavi. Zaprli so ga in postavili bond \$5.000. WPA direktor Miskell je rekel, da se bo zahtevalo za delavca najstrožjo kazni, ker se je pripetilo še več takih slučajev in se je napadalce vse premilo sodilo ali enostavno izpustilo.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

Švedska vabi zaveznike na sever

Sweeney bo dobil zelo močnega tekmeča za kongres

Državni poslanec Michael A. Feighan, vodja demokratov državnih postavodaj, je naznanil, da bo kandidiral v kongres Zed. držav proti sedanjemu kongresniku Martin L. Sweeneyu. Z izjavo o svoji kandidaturi je rekel Feighan:

"Jaz sem demokrat danes in bom demokrat pri primarnih volitvah. Jaz sem za predsednika Roosevelta danes, jutri, pred in po primarnih volitvah. Nikdar ne bom zapustil svoje stranke, predsednika ali pa naroda. Kandidiram, ker mislim, da so volivci v tem demokratskem okraju upravičeni do demokratskega zastopstva v Washingtonu."

S tem je hotel Feighan udariti Sweeneyja, ki je leta 1936 zapustil Roosevelta in agitiral za Lemkija. Dalje, ker je zapustil leta 1934 demokratsko stranko pri županskih volitvah in pomagal do izvolitve Harry L. Davisu proti Ray T. Millerju.

Politikarji mislijo, da bo Feighan zelo močan nasprotnik Sweeneyu, ker je znan, da si zna tobiti glasove.

Rusija kliče novo rezervo v armado

Copenhagen. — Rusija je izdala na vse moške v severni Rusiji, ki so stari 35 let, da se javijo pod zastavo. Vsi moški do 30. leta so že v vojaški službi. Da bi ne bilo preveč razburjenja, je dobil vsak osebno poziv od vlade, mesto da bi se jih klicalo javno. Ruska tajna policija je aretirala zadnje čase več oseb, ki so širili govorice, da se zavezniki pripravljajo za vojno proti Rusiji.

Razstava živil

Vsakoletna razstava živil in hišnih potrebščin, ki se prireja v Clevelandu že 40 let, je bila v soboto rekordno obiskana. Vsega skupaj je posetilo v soboto razstavo 21.380 oseb. Razstava traja do petka v mestni dvorani.

Avtna kolizija
Mrs. Eleanor Hay in njen mož William sta dobila v soboto težke poškodbe, ko je njih avtomobil zadel v nek truck na Bonna Ave. in 60. cesti. Policijska bo danes določila, kdo je zakrivil nesrečo.

Starka izvršila samomor
Mrs. Josephine Turek, stara 73 let, stanujoča na 3336 W. 88th St., je večeraj spila večjo količino strupene tekočine. Pravi, da je močno žalovala za svojo umrlo hčerjo.

Se enkrat poudarjamo, vsak mora odgovoriti na stavljen vprašanja in to lahko stori brez skrbi. Vse bo ostalo zaupno pri vladi. Vlada želi dobiti le statistiko o številu ljudi, zaposlenosti, premoženju, hišah, tovarnah in sploh o vsem, kar je važno, da vlada ve koliko nas je in kaj smo.

Važna seja
Nocoj se vrši redna mesečna seja staršev mladinskega zbora Škrjančki; seja se vrši v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

Hud WPA delavec
William Goodwin iz Chagrin Falls, O., je napadel preddelavca pri WPA projektu na Snake Hill cesti. Clyde Richardsa, Natreskal ga je s kamnom po glavi. Zaprli so ga in postavili bond \$5.000. WPA direktor Miskell je rekel, da se bo zahtevalo za delavca najstrožjo kazni, ker se je pripetilo še več takih slučajev in se je napadalce vse premilo sodilo ali enostavno izpustilo.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

Švedska vabi zaveznike na sever
London, 9. marca. — V Londonu in Parizu je prišlo sporočilo od Švedske, da če nameravajo zavezniki sploh poslati kako pomoč Finski, morajo poslati armado, ki bo kaj zalegla. Deset ali dvajset tisoč vojakov bi bila kaplja v morju, trdi Švedska. Ako pošljejo zavezniki od pomoči Finski preko Skandinavije in se skandinavske dežele temu ne bodo uprle, bo imela Rusija, ali pa Nemčija, to za izgovor, da napade Švedsko in Norveško. Zato morajo pa biti zavezniki pripravljeni na to in poslati tako armado, ki bo v stanju ustaviti Nemčijo ali Rusijo ali pa obe, poleg tega, da obenem pomagajo Finski.

Kakor se poroča iz zanesljivih virov, bi Švedska tako izdatno armado od zaveznikov pozdravila z veseljem, čeprav je dozdaj

Finski zastopniki v Moskvi
Helsinki, 11. mar. — V glavnem mestu so danes slišali radio iz Moskve, ki je v finskem jeziku ostro napadal finskega premijerja Risto Ryti, ki se nahaja istočasno s finsko delegacijo v Moskvi v svrhu pogajanj. Finska delegacija je v Moskvi že dva dni in ves ta čas ni bilo nobenih radio govorov slišati od tam. Finci smatrajo ta nenadni napad potom radia na finskega premijerja kot konec pogajanj in da pogajanja niso prinesla zaželjenega uspeha.

Istočasno se pa poroča, da so finska letala začela zopet napadati. Tudi na fronti so se zopet

Toda če bodo prišli, morajo priti z veliko armado, ali pa nič. Potreba bi bilo najmanj 80.000 mož, da se ustavi Rusija ali pa Nemčija.

ZAVEZNIKI SO ODLOČENI, DA NE BODO PUSTILI FINSKE NA CEDILU

vedno poudarjala, da ne bo pustila preko njenega ozemlja zavezniških vojakov.

Vojni kabinet angleške kot francoske armade resno premišljuje za odločilni korak: ali naj zavezniki tvegaajo vojno na dveh frontah. Obe, Anglija kot Francija sta odločeni, da ne bosta pustili Finsko na cedilu, da bi postala plen Rusije na bojnem polju, ali pa pri zeleni mizi. Toda vprašanje, če imata zavezniška dovolj vojakov za zapadno fronto in da ob istem času pošljejo armado na Finsko?

Zavezniki so postali zelo pozorni, ker si Nemčija toliko prizadeva, da se konča vojna na Finskem. Tega ne dela iz ljubezni do Finske, ampak ima kake druge klesče v ognju.

Kaj več o pogajanjih v Moskvi
se ne ve, ker je ruska vlada prepovedala vsako javno debato o tem.

Konec rusko finske vojne?

Stockholm, 9. marca. — Pogajanja za premirje med Rusijo in Finsko se še vedno nadaljujejo. Rezultat teh pogajanj, premirje ali nadaljevanje vojne, se bo zvedel kmalu, morda že v par dneh. Kako se bodo pogajanja končala je vse odvisno od tega, če bodo zavezniki prigovarjali Finski, naj se ne poda, ker je želja zaveznikov, da ostane Rusija še nadalje zapletena v vojno na finski meji, da ne bo mogla dati pomoči Nemčiji.

Glavna zahteva Rusije je, da Finska odstopi Rusiji otočje Hanko, kjer bi Rusija imela svoje bojno pristanišče. Hanko leži v Finskem zalivu zapadno od mesta Helsinki. Iz zanesljivih virov se poroča, da Finska ne bo nikdar pristala na to. Rusija bi s Hankom lahko ustrovala vso Finsko in švedsko obeno.

Finski narod v splošnem je proti vsakim pogajanjem z Rusijo, če bi morali kaj izgubiti. Narod ne zaupa boljševikom, da bi držali kako obljubo.

Okrajna sodnija je priznala
Ani Homenko \$10.000 za poškodbe, katere je dobila še leta 1937 pri neki nezgodi clevelandске ulične železnice. Ženska je paralizirana od pasa dol in zdravniki sodijo, da ne bo živela več kot še deset let.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

Hud WPA delavec
William Goodwin iz Chagrin Falls, O., je napadel preddelavca pri WPA projektu na Snake Hill cesti. Clyde Richardsa, Natreskal ga je s kamnom po glavi. Zaprli so ga in postavili bond \$5.000. WPA direktor Miskell je rekel, da se bo zahtevalo za delavca najstrožjo kazni, ker se je pripetilo še več takih slučajev in se je napadalce vse premilo sodilo ali enostavno izpustilo.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

Hud WPA delavec
William Goodwin iz Chagrin Falls, O., je napadel preddelavca pri WPA projektu na Snake Hill cesti. Clyde Richardsa, Natreskal ga je s kamnom po glavi. Zaprli so ga in postavili bond \$5.000. WPA direktor Miskell je rekel, da se bo zahtevalo za delavca najstrožjo kazni, ker se je pripetilo še več takih slučajev in se je napadalce vse premilo sodilo ali enostavno izpustilo.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

Hud WPA delavec
William Goodwin iz Chagrin Falls, O., je napadel preddelavca pri WPA projektu na Snake Hill cesti. Clyde Richardsa, Natreskal ga je s kamnom po glavi. Zaprli so ga in postavili bond \$5.000. WPA direktor Miskell je rekel, da se bo zahtevalo za delavca najstrožjo kazni, ker se je pripetilo še več takih slučajev in se je napadalce vse premilo sodilo ali enostavno izpustilo.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

Hud WPA delavec
William Goodwin iz Chagrin Falls, O., je napadel preddelavca pri WPA projektu na Snake Hill cesti. Clyde Richardsa, Natreskal ga je s kamnom po glavi. Zaprli so ga in postavili bond \$5.000. WPA direktor Miskell je rekel, da se bo zahtevalo za delavca najstrožjo kazni, ker se je pripetilo še več takih slučajev in se je napadalce vse premilo sodilo ali enostavno izpustilo.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

Hud WPA delavec
William Goodwin iz Chagrin Falls, O., je napadel preddelavca pri WPA projektu na Snake Hill cesti. Clyde Richardsa, Natreskal ga je s kamnom po glavi. Zaprli so ga in postavili bond \$5.000. WPA direktor Miskell je rekel, da se bo zahtevalo za delavca najstrožjo kazni, ker se je pripetilo še več takih slučajev in se je napadalce vse premilo sodilo ali enostavno izpustilo.

NOV GROB V PENNA.
Ambridge, Pa. — Dne 3. t. m. je tu umrla Jožefina Rosenberger, roj. Šuštaršič, stara 50 let in doma iz Fare pri Novem mestu. Tu je bivala okrog 24 let in zapušča moža, dva sinova in hčer, v Kenoshi, Wis., pa sestro.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalci: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1939, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 59 Mon., March 11, 1940

Joj, koliko denarja!

Skladovnica denarja, ki ga danes posedujejo Zed. države, ni majhna. Naša dežela ima za \$18,200,000,000 zlata in za \$3,800,000,000 srebra. Ogromne številke, kaj ne. Toda te številke pa še z vsakim dnevom rasejo, ker naša vlada kupi vsak mesec najmanj za \$250,000,000 zlata in tudi srebro kar naprej kupuje.

Pa imamo res toliko denarja? Well, mi ga nismo šteli, niti ga ni štel kdo drugi. Verjeti moramo besedi zakladniškega oddelka vlade Zed. držav, ki ima v svojih debelih knjigah zapisano, da je toliko in toliko zlata in srebra, torej mora že biti res.

Tak dvom je izrazil senator Tobey, republikanec iz New Hampshire, ki je velik nasprotnik novega deala. Tobey je rekel, kako more vlada trditi, da je za toliko zlata in srebra v vladni blagajni, če ni bilo pa nikdar kakih "računskih pregledovalcev," ki bi ga prešteli in "poročali na seji," da se vjemajo knjige tajnika in blagajnika, pa da je res toliko novaca.

Toda niti senator Tobey, niti kdo drugi ne dvomi, da bi ne bilo toliko denarja, kot ga izkazujejo knjige.

Kako pa vlada varje to naše ogromno bogastvo? To je danes precej drugače, kot je bilo leta 1792. Takrat vlada ni imela dosti denarja in vladno zakladnico je varoval prime-roma velik pes, z imenom Nero, za katerega je vlada plačala \$3.00 in pa dva oborožena stražnika, s pištolami za pasom.

Danes je pa vaš in naš denar vse drugače zavarovan v zakladnici, ki se nahaja v Fort Knox, Kentucky. Tukaj je vlada zgradila iz kamna in cementa veliko poslopje, ki je obdano z stražnimi stolpi, v katerih so postavljene strojnice. V tem posloppu je blagajnica iz jekla in cementa v velikosti 60x40 čevljev, ki je deloma pod zemljo.

Poslopje straži noč in dan dva ducata stražnikov, ki imajo pripravljeno zalogo živeža za slučaj, če bi prišlo do kakšnega obleganja poslopja. V posloppu je zasilna električna centrala in v kleti je strelišče, kjer se straža neprestano vadi v streljanju s pištolami. V posloppu se nahaja radio postaja na kratke valove, ki se lahko v trenutku zveže z državno policijo in z radiem v trdnjavi Knox, kjer je vedno 1,400 vojakov.

Na strateških točkah so zvočniki tako delikatnega sistema, da izdajo celo pritajeno dihanje kakšnega nepoklicanega gosta. Če bi se nepoklicancu posrečilo priti celo do same blagajnice, katere stene so neoprodne tudi za acetilenko, bi bil takoj obdan od strupenih plinov, ki se pojavijo avtomatično, če pride v bližino nepoklicana oseba, ki ne pozna sistema. In če bi prišla sila, je vsa zgradba napravljena tako, da jo straža lahko takoj poplavi z vodo.

Zlato in srebro pa ni spravljeno samo v tej zakladnici, ampak je razdeljeno v raznih kovnicah denarja, kot v Denverju, San Franciscu, New Orleansu in Philadelphiji.

Te zakladnice pa niso varne samo pred ropom od zunaj, ampak tudi od znotraj. V Fort Knox je potreba, na primer, ireh mož, da odprejo 20 ton težka vrata v zakladnico. Vsak teh treh mož ve same eno tretjino kombinacije pri vratih.

Kadar v vladnih kovnicah prevažajo denar iz ene sobe v drugo, napravijo za to listine, kot če bi bil daner poslan iz dežele, torej ne more biti nobena "pomote."

Delavci, ki delajo v vladnih kovnicah, se morajo vsak večer skopati, predno gredo domov in vodo potem preiščejo, če ni ostalo kaj zlatega prahu.

Kakor je človek vesel, da je dežela tako bogata, da imamo 65 odstotkov vsega zlata na svetu, pa je vendar med nami neprestano bojazan, da bodo druge dežele nekega dne odpravile zlato kot podlago denarne vrednosti in tedaj nam vsa ta ogromna zaloga ne bi pomagala nič. V tem slučaju bi zlato ne imelo drugo vrednost, kot kar jo ima kot kovina. Zato bi morala pa vlada nehati uvažati zlato in še tega, kar ga je v zalogi, porazdeliti na kak način.

BESEDA IZ NARODA

V Euclidu še vedno gibljemo

V nedeljo 25. februarja se je vršila izredna seja zastopnikov Kluba društev, direktorjev in posameznih delničarjev Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. v Euclidu.

Namen te seje je bil, da smo se malo pogovorili kako bi bilo mogoče izboljšati prostore v starem posloppu, da bi boljše odgovarjali za razne društvene prireditve in da bi na posetnike zabav prijetneje vplivali in bi se ljudje na ta način raje udeleževali raznih prireditev.

Razmotrivalo se je tudi radi Slovenskega dneva, ki se bo vršil v nedeljo 2. junija tega leta, v domovih prostorih in na vrtu. Kakor je že vsakemu gotovo znano je namen ta dan izvoliti ljubljanskega župana in ljubljansko gospodščino. Letos bo pri volitvah toliko spremembe, da bo tista "Miss Ljubljana," katera bo najbolj pridna čebelica, to se pravi tista, ki bo prodala največ županskih listkov, pa če bo potem izvoljen tisti za župana pri katerem bo kandidirala ali pa ne.

Obenem pa se bo slavilo ta dan tudi spomin slavnega pesnika Valentina Vodnika in sicer 125 letnico njegove trnjeve poti na kulturnem polju. Marsikateri, ki bo bral te vrstice, se bo gotovo spomnil njegovih pesmi, ki ga bodo ponesle nazaj v staro domovino. Zato pa naj si vsak tudi napravi sklep, da bo 2. junija z nami slavil njegov spomin. Pa še drugič kaj več o tem. Marion Bashed.

Avtomobilski motor

Znak današnjega stoletja je hitrost. Hitrost vlada plovod, kamor pogledamo. V podjetjih, v delavnicah, na cesti itd., povsod se uveljavlja načelo, da je čas zlato. Prav to načelo je mogoče najbolj razumljiv razlog za napredek, ki ga ljudje iz tehnike vedno bolj izsiljujejo.

Najbolj živ se nam zdi pojem hitrosti v prometu. Brzjav, telefon, ceste, zračne proge in železnice — ali ne predstavlja vse to vteleseno stremenje, da bi prehiteli čas? Kljub temu, da nas ta moderna brzina velikokrat bega, smo vendar ponosni na svoj napredek. Lahek pritisk na ročico — in avto zdrči po cesti — nato obrneš volan, in voz zdršne okoli ovinka. Kdor je vozač, to ve, da pomeni dejstvo, da teče toliko motornih vozil po cestah, vse več kakor sama nujna potreba.

Hitri promet današnjega časa in zlasti promet po cestah se je mogel tako razviti samo zato, ker je bil izpolnjen predpogoj, namreč, ker gradijo zdaj tovarne lahko sorazmerno poceni dobre motorje. Eksplozijski motor, ki je komaj pred slabimi petdesetimi leti stopil iz laboratorija v življenje, je obvladal in pospešil promet v najrazličnejših oblikah. Ob tem skoraj nerazumljivem razvoju si kar težko predstavljamo delo, ki je bilo potrebno, da nam izdelajo tovarne dandanes na tisoče motorjev, za katere se zdi posamezniku samo ob sebi umevno, da morajo služiti njegovim željam in se mu pokoriti na pritisk vzvoda.

Nekaj številk nam bo lepo posvetilo v "življenjsko delo" motorja. Osnovo delovanja eksplozijskega motorja večina pozna. V valju motorja se premika bat gor in dol. Vzemimo trenutek, ko gre bat navzdol. Iz uplinjača, t. j. primerne priprave, ki razprši v zraku, ki teče v cilindru bencin tako, da dobimo pravilno eksplozivno zmes, vsrka motor zmes v cilindru. Ko pride bat najnižje točke, se dotok zmesi s

posebnim ventilom zapre. Bat se premika spet navzgor proti glavi valja in stiska eksplozivno zmes zraka in bencinskih par. V trenutku, ko je bat dosegel svojo zgornjo skrajno točko, se vžge zmes s posebno napravo. Plini eksplozirajo in požejejo bat navzdol. V trenutku, ko doseže bat skrajno spodnjo lego, se odpre v glavi cilindra drug prehod in bat potisne izgorle pline v izpuh. Bat, ki se premika v valju gor in dol, je s posebno ročico zvezan s kolesom, tako da se vodoravno gibanje bata prenaša na vrtenje kolesa (vztrajnika). Ves proces, ki smo ga tukaj opisali, se v resnici vrši zelo hitro. Vsakemu celemu obratu vztrajnika ustreza poti bata navzdol in navzgor. Recimo, da napravi motor pred nami 400 obratov v minuti. Vsako sekundo se mora v tem primeru vztrajnik zavrteti približno 67 krat. Bat motorja mora iti vsako sekundo 67 krat navzdol in 67 krat navzgor. Za uplinjenje (izpreminjanje bencina v bencinske pare) bencina in za sesanje zmesi ima motor torej kot maj kako 120inko sekunde časa. Še mnogo manjši del časa pa traja izgoranje. Vse to delo se vrši nepretrgoma, če motor pravilno deluje. Pri tem pa moramo še poskrbeti, da se toplota, ki je pri eksplozijah plinov nastala, dovolj izdatno odvajja, ker bi se sicer ves mehanizem preveč segrel in pokvaril.

Če deluje motor eno uro, napravi vsak njegov bat 250,000 poti v vsako smer in vztrajnik se pri tem 250,000 krat obrne. Pri 10 urni vožnji pa to število naraste na 2 milijona 500 tisoč obratov! Zdaj si lahko izračunamo, koliko mora prenesti motor, ki je v prometu več let! Vsako minuto ko "živi," pretere njegovo jekleno telo eksplozija več stokrat, če vzamemo za zgled, n. pr. avtomobilski motor, ki ima več cilindrov. Zraven tega pa zahtevamo od motorja, da nam ostane "zvest" ob vsakem času in v še tako neugodnih okoliščinah vsak trenutek pripravljen, da se ob samem pritisku na gumb zavrti. Če gledamo s tega stališča delo motorja, bomo videli, da so uspehi, ki jih je tehnika že dosegla, tako veliki, da so prekorčili tudi pričakovanja najoptimističnejših izpred pol stoletja. Vsekakor smo na tak uspeh človeškega duha in človeškega dela lahko ponosni in želimo samo, da bi bila prizadevanja tehnike tudi v bodoče tako poplačana z uspehi, kakor so bila doslej.

Stroj se je slepo zaletel v vsako oviro, ki se mu je postavila na pot. Ostali avtomobili bi ga bili že zdavnaj pogazili, preden bi prišel na trg Slove. Njegova fotoelektrična celica ga je sicer ustavila, ako je ovira prišla naravnost od spredaj, ni pa se znal ob nenadnih ovirah, ni znal obiti stoječih vozil, ampak je delal samo tiste kretnje, ki mu jih je predpisoval papirnat trak v stroju. Toda profesor Dusaud je medtem odpravil tudi te pomanjkljivosti. Njegov robot je sedaj navađen avto, ki ima spredaj odbijalec. Ako odbije zadele na kako oviro, se papirnat trak ustavi in sproži se drug trak, ki robotu na primer ukazuje polkrog na levo s premerom 2 m ali kaj podobnega. Ako odbije spet naletel na oviro, se tudi ta papirnat trak ustavi in se sproži nov, tretji ali še četrti, dokler odbijalec ne pokaže "prosto pot" in spet začne delovati prvotni trak, ki vodi avto po načrtani smeri. Inženirji že razmišljajo, kako bi se tak stroj dal uporabiti kot mrtvo vojno orožje, kot vojak iz samega železa brez duše, ki bi se dvignil v zrak, bi letel v doleteni smeri in doloceni višini in bi natančno po tolikih in tolikih kilometrih spuščal bombo, sprožil svoje strojnice, izognil bi se celo sovražnim lovskim letalom in bi po opravljenem elu v velikem loku zavil

na jdbami predstavljali človeka, ki jih vodi in se z njim vred giblje. Same po sebi pa so bile njihove naprave mrtve, pač samo še zelo popolni stroji. Stroj samega, ki ga človek vodi iz daljave ali ki se takorekoč sam giblje in opravlja svoja dela kot navita ura — vsega tega pa si njihova domišljija ni mogla predstavljati. Obiskovalci razstave v Newyorku so prav ta skok iz drzne domišljije v suhoparno tehnično resničnost mogli videti na lastne oči. Po razstavišču se je gibal velikanski "robot" iz samega jekla, podoben majhnemu tanku, na kolesih in "gosenicah": žvižg piščalke ga je ustavil, svetlobni signal ga je spet spravil v gibanje, spet druga znamenja so mu ukazala ovinek, ki ga je z vso točnostjo izvedel, ako je naletel na oviro, je v velikem krogu zavijtel težko kladivo in ga vihtel toliko časa, da je oviro uničil. Vse to je delovalo v njem na zvočne in svetlobne signale s pomočjo fotoelektričnih celic in cele goščave najnatančnejših aparatov. To je bil "robot," ki bi šel lahko tudi k vojakom.

Toda tehniki danes že poznajo še bolj popolne robote kot pa je bil ta, ki se je razkazoval na razstavi v Newyorku. To so tako imenovani "endomehanični" roboti profesorja Dusauda iz Pariza. Njegovo čudo, ki ga je predvajal 4. aprila 1934 na dvorišču znanstvene akademije v Parizu pred velikim zborom učencev, je bilo vse bolj "človeškot" kot njegov letošnji ameriški tovarši. Ameriški roboti so se gibal samo na ukaz in znamenje, na ukaz so se tudi umirili in ustavili, Dusaudov stroj-človek pa je za eno lastnost bogatejši: dela in se giblje sam od sebe, to se pravi po nekem sporedu, ki mu je položen v njegov notranji ustroj. V notranjosti ima večkrat preluknjani papirnat pas, ki drsi ob kovinskih ploščicah in vzmeteh in stikalih in vse to proži, sklepa in prekinja električni tok in robot deluje kot neke vrste orkestrion, ki izdrda vloženo melodijo do konca. Kakršen papirnat pas se vloži vanj, tako se giblje, zavija, se obrača. Ako se tak trak vloži v avtomobilski motor — in ta poskus je napravil profesor Dusaud —, vozi avto varno po vseh ulicah in zavija natančno v pravem času. Dusaudov avto so spustili po najprometnejši ulici od Zmago-slavne slavaloka do Eiffelovega stolpa in preluknjani papirnat pas v njem ga je varno vozil mimo vseh krivulj, križišč in vrgalov, dokler ...

Stroj se je slepo zaletel v vsako oviro, ki se mu je postavila na pot. Ostali avtomobili bi ga bili že zdavnaj pogazili, preden bi prišel na trg Slove. Njegova fotoelektrična celica ga je sicer ustavila, ako je ovira prišla naravnost od spredaj, ni pa se znal ob nenadnih ovirah, ni znal obiti stoječih vozil, ampak je delal samo tiste kretnje, ki mu jih je predpisoval papirnat trak v stroju. Toda profesor Dusaud je medtem odpravil tudi te pomanjkljivosti. Njegov robot je sedaj navađen avto, ki ima spredaj odbijalec. Ako odbije zadele na kako oviro, se papirnat trak ustavi in sproži se drug trak, ki robotu na primer ukazuje polkrog na levo s premerom 2 m ali kaj podobnega. Ako odbije spet naletel na oviro, se tudi ta papirnat trak ustavi in se sproži nov, tretji ali še četrti, dokler odbijalec ne pokaže "prosto pot" in spet začne delovati prvotni trak, ki vodi avto po načrtani smeri. Inženirji že razmišljajo, kako bi se tak stroj dal uporabiti kot mrtvo vojno orožje, kot vojak iz samega železa brez duše, ki bi se dvignil v zrak, bi letel v doleteni smeri in doloceni višini in bi natančno po tolikih in tolikih kilometrih spuščal bombo, sprožil svoje strojnice, izognil bi se celo sovražnim lovskim letalom in bi po opravljenem elu v velikem loku zavil

Vojaki iz železa in jekla

Krmarjenje ladij, letal in motornih vozil na daljavo, ki je bilo dolge dobe sen tehnike, danes že ni več neznano. Toda tehniki pripravljajo v svojih laboratorijih še bolj presenetljive iznajdbe, ki obetajo ves svet postaviti na glavo.

Prvič se je svetovna javnost o najnovejših tovrstnih poskusih mogla poučiti na svetovni razstavi v Newyorku. V resnici pa je tak "robot," ki vidi, slisi, govori in se premika, veliko starejša iznajdba. Najpopolnejši tak stroj je francoski fizik Francois Dusaud pred 5 leti predvajal pred člani znanstvene akademije v Parizu. Veliki fantasti svetovne literature, kakor Bellamy, Jules Verne in H. G. Wells, ki so slutili, kako popolno si bo človek podvrnil vse elemente svetovja, so pošiljali človeka na dolga potovanja na mesec, okrog zemlje v nekaj dneh, z Marsa so jim prihajali na zemljo živi oklopni stolpi — toda njihova domišljija je na nekim mestu vedno odpovedala in preko tega mesta je drzno stopila sodobnost: ti so si za vsami svojimi velikanskimi stroji in fantastičnimi iz-

nazaj proti svojemu oporišču. Uporabiti pa bi se seveda mogli tudi na suhem in na vodi. Ako bi bil zadostno obdan z oklopnimi ploščami in opravljen s foto-grafskimi aparati, ki bi vsi delovali na podlagi opisanega traku, bi ga mogli poslati celo na ogledniško patroljo in bi se vrnil nazaj s fotografijami "v žepu."

Ako se bo tudi za naprej na polju iznajdb uresničilo toliko sanj in drznih načrtov, kakor se jih je na primer v zadnjem stoletju, potem v resnici ne bi bilo čudno, ako bi kdaj roboti enega naroda robotom drugega naroda napovedali vojno in bi zaropotali drug proti drugemu. Materiala bi se nedvomno uničilo za cele gore, manj pa človeških življenj. Toda izza strojev bi čisto gotovo prej ali slej spet pogledal človek, ki bi hotel urejevati spor od tam naprej, kjer so ga stroji pustili.

IZ PRIMORJA

—Vedno nov sneg. Sneg, ki se ga zlasti mladina veseli in je tudi za gospodarsko življenje marsikje pravi blagoslov, postaja letos že stiska. Kakor drugod, se tudi v naši krajini kopiči z dneva v dan. Prejšnji teden je zopet zasnežilo vse, naše nižine in beli prt je obležal. Celov Gorici in njeni okolici je vzdržal preko nedelje, kar je nekaj izrednega in se redko doživlja. V noči od ponedeljka na torek, 23. januarja, ga je pa nebo kakor nalašč začelo znova sipati in ga je v Gorici nasulo do 15 cm. Zdi se, da smo sedaj zlasti v hribih za čas s snegom založeni. K sreči je v Gorici snežilo ob popolni brezvetrnosti, po Vipavski dolini in tudi po drugih predelih dežele je pa razsajala površ še divja burja, prenešala zamete, otežkočala promet in povzročala že itak hudo prizadetemu prebivalstvu nadlogo in škodo.

—Opatje selo. Tukajšnji posestnik Jože Peiga, star 43 let, je pred dnevi šel kopat za vojnim železjem. Dan je bil vihar in moč je podvržen bolezn sv. Valentina. Ker se zvečer ni vrnil domov, so ga začeli iskati. Našli so ga šele drugi dan. Sedel je nezavesten med skalami skoro ves zasut s snegom, ki je tisto noč padal. Odnegli so ga na gorko, in ga počasi spravili zopet v življenje. Nesrečnež se nič ne zaveda, kdaj ga je napadla bolezen in kdaj je zgubil zavest.

—Pravda zaradi suhih češ-pelj. Bilo je 1. 1936. Na Cerkljanskem so izvršno obrodile češplje. Ker je bila doba sankcij — abesinska vojna — je za živila predla trda in je bilo za-ukazano strogo varčevanje. Predvidni cerkljanski kmetje so zato svoje češpljeve zaklade posušili. V novembru in decembru je nastalo na Cerkljanskem veliko povpraševanje po raznem suhem sadju. V Cerklno so prišli kupci iz Milana in Monze in so sklenili s številnimi domačimi trgovci dobavne pogodbe za velike množice posušenega sadja, zlasti češ-pelj. Trgovci so se potrudili in kmalu so začeli dovažati kmetje z vseh cerkljanskih pobočij kar polne vozove češpelj. Nekega lep-ega dne pa jo! Finančno po-veljstvo je zaplenilo vse češplje, ki so jih trgovci natrpali po svojih skladiščih, češ, da so bile pretihotapljene iz Jugoslavije in je kuppe, prodajalce in posređovalce zaradi tihotapljenja velikih množin posušenih češpelj, posu-šenih fig, posušenega grozdja, kave in žganja ovadilo sodišče. Po večletnem preiskovanju, zaslišanju, sitnarjenju in mno-gih stroških je strahotna zadeva sedaj v januarju prišla končno do zaključne obravnave. Ta se je vršila pred goriškim okrožnim sodiščem in je porabila dva dneva. Na zatožni klopi je sedelo 24 kriveev, ki jih je branilo 10 od-vetnikov. Obe skupini sta bili prav pestri. Velikim groštom iz Milana in Monze so se prija-teljsko pridružili odlični zastop-

niki trgovskega stanu obojega spola iz Cerklne in njihovi sotr-dniki in dobavitelji, med dese-terico zagovornikov so pa po-leg znanih imen iz Milana in Tr-sta vneto vršili svojo dolžnost tudi nekateri bolj skromni go-spodje iz Gorice. Obe skupini je pa prevevala ena složna misel: uničiti obtožbo. In to se jim je posrečilo. Z medsebojno pomo-jo, z bistro in ognjevitno besedo so ovrgli obtožbo o pretihotaplja-nju suhih češpelj in drugega bla-ga ter se očistili očitanih krivd. 117 obtožencev je bilo popolno-ma oproščenih, trije so dobili pa denarne kazni, eden 1000 lir, dva po 40 lir. Tako je končala sla-vna češpljeva pravda, ki je štiri-cetleta vznemirjala marsikaterega Cerkljana in mu kratila spanec.

—Gorica, feb. 1940. Zaradi velikega mraza in snega so se le-tos pojavili v Vipavski dolini tropi volkov, kar je za naš kraj precej velika redkost. Gnani od gladu se volkovi niso bali niti najbolj obljubljenih bivaljših in so se približali celo vsem. Tako poročajo da so se pojavili v noči od 21. januarja na 22. januarja, ko je bilo 15 stopinj pod ničlo, trije volkovi v trgu Vipavi. Nenejajo, da so prišli z Nanosa. Mnogi niti niso mislili na kako volčjo nevarnost in so bili v do-bri veri, da so to le tavajoči psi volčje pasme. Do sedaj še ni bi-lo prijavljene nikake škode. Domi-bi jo povzročili volkovi. Doma-ki lovci pa so se takoj podali na lov, da bi ugonobili nadležne zve-ri, kar pa jim dosedaj še ni uspe-lo.

—Trst, feb. 1940. Posledica sedanje vojne je, kot po drugih državah tudi v Italiji, pomanjka-je onih proizvodov, ki so nave-zani na uvoz. Že med abesinsko vojno je Italija napela vse sile, da bi se gospodarsko osamosvo-jila, zato je vlada izdala nalog, da se preišče teren povsod tam, kje bi bilo kolikšaj upanja, da bi se dala pridobivati kakšna rudni-na ali karsibodi drugega. Pos-ebno pozornost je vlada posve-iskanju nahajališč premoga in preiskovanju že otvorenih pre-mogokopov.

Dosedanji rezultati dokaz-jejo, da Italija eksploatira vsega komaj eno petino premogovnih nahajališč. Zato je vlada vrgla med narod parolo, da se ne sme niti ena peč kuriti z inozemskim premogom. Istočasno pa skuša-jo merodajni faktorji čim bolj pospešiti otvarjanje novih pre-mogokopov pa tudi takih, z manj vrednim premogom. Izdelali so načrt, po katerem se mora v te-kočem letu pridobiti v domačih premogovnikih za 2.50 milj. ton več premoga kot pa v prejšnjem letu. Računajo, da bodo na ta način skurili uvoz premoga za eno četrtno.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Če verjamele al' pa ne

V soboto zvečer so se za baro za kratak čas pripravili, kdo je bolj dobrohoten in pomirjeval-ne narave: suhi ali debeli ljudje. Večina je bila na strani "pit-nih," ki jim dobra volja že gleda pri očeh in ušesih.

"Ja, ja," reče eden od "beef-trusta," "kar nas je debele sor-te, se že od daleč izognemo vsa-temu prepiru. Pa še ne veste zakaj. Čakajte, vam bom pove-lal. Veste, prepir bi nam prav nič ne pomagal. Za pretep smo namreč prenerodni, za beg pa prepočasni, zato smo vedno bolj nevtalni."

Nekaj mu ni bilo prav, pa je šel k zdravniku, da ga preišče. Zdravnik ga vpraša najprej:

"Ali ponoči spite?"

"Nak, ponoči pa ne spim."

"Aha, se mi je zdelo. To je pa slabo. Pa zakaj, mislite, da ne spite?"

"Zato, ker ne smem. Sem namreč ponoči vačan v koke-sovni."

WINNETOU

Po nemškem tiskarstvu K. Mays

"Mogoče."
"Ali bi ne bilo najbolje, če jim v obraz poveva, kako sodiva o njih in da jim ne zaupava preveč?"

"Ne."
"Zakaj ne?"

"Ker imajo morebiti s svojim obnašanjem namene, ki naju nič ne brigajo. Vključ vsemu nezupanju, ki se nama je vzbudilo do njih, so lahko čisto pošteni ljudje. Ne smeja jih žaliti. Ne smeja jih slabo soditi, dokler nimava dokazov, da so res hudobni in da nama hudo hočejo. In zaenkrat se nimava takih dokazov. Vse, kar sva si povedala, so le sumnje in ugibanja."

"Skoraj sram me je bilo — Take besede iz ust 'divjaka'! Koliko je belih, kulturnih ljudi, ki bi tako pošteno sodili o bližnjem —?"

Odkrito sem priznal:
"Moj brat Winnetou me je o-smarotil! Pravičnejše sodi o belih nego jaz, ki sem njihov ple-menski rojak!"

"Ali mi misli moj brat Old Shatterhand morebiti očitati, da jih premeško sodim?"

"Ne. Zakaj bi ti to očitati? Le povedati sem hotel, da si pravičnejši ko jaz. Tvoje besede so mi všeč."

"Hogwh —! Ne smemo očitati hudobije bližnjemu, dokler nismo prepričani, da res namerava kaj hudega storiti. Žalili bi jih. Bolje je krivico trpeti, ko krivico storiti."

"Torej misli Winnetou, da nimava dovolj dokazov za njihove hudobne namene?"

"Zaenkrat jih nimava. Moj brat naj tole pomisli! Ali ima pedlar, ki se Rollins imenuje, kakršenkoli vzrok, da bi koval hudobne načrte zoper naju?"

"Tako je! Pač pa ima vse polno razlogov, da je prijazen z nama in da se nama ne zameri."

"Seveda! Za kupčijo mu gre, za denar."

"Da. Naše zaloge bi rad videl, njegov gospodar la —"

"No, to pa čisto lahko prepričiva. Rollins mora v lovski grad, ni druge pomoči, ker mora videti zalogo, sicer ne pride do kupčije. One tri pa odslavimo prej. Dopovemo jim, da bi jim bil lovski grad preveč s poti, če so namenjeni v fort Wilke."

"Pa tudi med potom ne smeja pečabiti na previdnost. Kar sva si sedaj povedala, so same sumnje, domneve, lahko da sva se zmotila. Morebiti da namerava jo vse kaj druga in da naju čaka nevarnost že na potu. Zato jih morava ostro opazovati."

"Da. In tudi ponoči. Zato bo pol noči bedel Winnetou, pol noči pa moj brat. Oba hkrati nikdar ne smeja spati."

"In tudi okoli tabora bo treba preiskati."

"Moj brat misli na njihove konje —?"

"Da. Čisto verjetno je, da nas skrivaj spremljajo njihovi zavezniki s konji."

"Zelo previdna morava biti. Ne smejo vedeti, da jim ne zaupava več."

(Dalje prihodnjič)

"Torej je vse njihovo govorjenje laž in njihovo obnašanje krinka, ki pod njo skrivajo svoje prave namene?"

"Tako je. Le premisli dobro vse sinčične in današnje dogodke! Corner je sinoči pravil, da dela pedlar Burton s štirimi ali petimi pomočniki. In tamle je četvero ljudi! In tistemu staremu človeku, ki se za Wartona kliče, je morebiti v resnici Burton ime —. Vsaj podobni sta si imeni."

No, in tudi drugo, kar se je sinoči zgodilo, se ujema s temi podmenami. Rollins je šel sinoči dvakrat iz koč. Prvikrat je šel, tako je pravil, za konjem gledat, pa je dolgo izostal. Drugič pa je bil zunaj, ko smo spali. Saj sva našla vrata odprta! Kje je bil? Burton je bil kje blizu skrīt pa mu je šel pravil, da v hiši sedita dva človeka, ki bi rada prodala veliko zalogo kožu-hovine. In ko so Okanande odšli, ga tudi dolgo ni bilo nazaj. Dogovoril se je, tako sumim, z Wartonom o načrtu, ki ga danes urednjuje —."

"In Burton se nama je pod krinko ponesrečenega izseljenca spet pridružil s svojimi pomočniki —?"

"Da."

"Pa čemu —? Kak načrt imajo —? Pošten ali hudoben —? Kaj misli moj brat?"

"Hm —! Premisliva nekoliko!"

če nimajo slabih namenov, kaj bi potem nameravali —? Pač drugega ne, ko da se z napačnim imenom utihotapijo v skrivališče ter pogledajo in ocenijo zalogo, mi pa bi ne smeli vedeti, da je pravi kupec že tudi poleg pri ocenjevanju. Ampak čemu to —? Brezpomembno je, ker pomočnik itak lahko vidi zalogo in jih oceni!"

"Res je. Ne bo torej drugače, ko da imajo slabe namene."

"Pa kake?"

"Videti hočejo zalogo in kje ležijo, da jih o priliki poberejo in jim, — plačajo pa jim branimo?"

"Vzamejo s silo."

"Bo! Torej imajo le hudobne namene —!"

Vsaj sumljivi ljudje so. Vsi imajo trenutno ne moreva kar dokazati, razen da so obveze najbrž lažnive in da bili na gornjem Turkey u."

"Bati se nama jih zaenkrat ne treba."

"Ni se nama ne bo zgoje. Če bi med potom začeli, ne bomo šele izvršili, ko pridemo do lovskega zavetišča."

"No, to pa čisto lahko prepričiva. Rollins mora v lovski grad, ni druge pomoči, ker mora videti zalogo, sicer ne pride do kupčije. One tri pa odslavimo prej. Dopovemo jim, da bi jim bil lovski grad preveč s poti, če so namenjeni v fort Wilke."

Pa tudi med potom ne smeja pečabiti na previdnost. Kar sva si sedaj povedala, so same sumnje, domneve, lahko da sva se zmotila. Morebiti da namerava jo vse kaj druga in da naju čaka nevarnost že na potu. Zato jih morava ostro opazovati."

"Da. In tudi ponoči. Zato bo pol noči bedel Winnetou, pol noči pa moj brat. Oba hkrati nikdar ne smeja spati."

"In tudi okoli tabora bo treba preiskati."

"Moj brat misli na njihove konje —?"

"Da. Čisto verjetno je, da nas skrivaj spremljajo njihovi zavezniki s konji."

"Zelo previdna morava biti. Ne smejo vedeti, da jim ne zaupava več."

(Dalje prihodnjič)

1940	MAR.	1940
So	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

MAREC

30.—"Draft Roosevelt klub" priredi ples v SND na St. Clair Ave. pod pokroviteljstvom demokratov iz 23. varde.

30.—Gospodinjski klub SND iz Maple Heights, O. priredi ples v SND na Stanley Ave.

30.—St. Vitus Cadets ples v Twilight Ballroom.

31.—Dr. Najsv. Imena fare sv. Kristine priredi banket in ples v šolski dvorani sv. Kristine na 881 Bliss Rd. ob priliki 10 letnica društva.

31.—Pevski zbor Zvon priredi spomladanski koncert v SND na 80. cesti.

31.—Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. priredi spomladanski koncert v avditoriju SDD na Waterloo Rd.

31.—Godba fare sv. Vida priredi koncert v šolski dvorani sv. Vida.

31.—Godba društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi koncert v Slovenskem domu na Holmes Ave.

APRIL

6.—St. Vitus Boosters št. 25 KSKJ plesna veselica v avditoriju SND.

6.—Klub Slovenskih vdov plesno veselico v Knausovi dvorani.

6.—Skupna društva Zapadne slovanske zveze prireditev v SDD na Waterloo Rd.

7.—Kanaški prirede koncert in igro v SDD na Prince Ave.

7.—Društvo sv. Helene, št. 193, KSKJ obhaja 15-letnico obstanka v Slovenskem domu na Holmes Ave.

13.—Društvo Presv. Imena ml., (Holy Name Juniors), fare Marije Vnebovzete priredi ples v Slovenskem domu na Holmes Ave.

14.—Gospodinjski klub na Jutrovem priredi igro v SDD na Prince Ave.

14.—Pevsko društvo Jadran vprizori opereto "Čiganska nevesta" v SDD na Waterloo Rd., v proslavo 20-letnice zborovske obstanka.

14.—V Društvenem domu na Recher Ave. se vrši proslava prve obletnice otvoritve klubovih prostorov.

14.—Mladinski pevski zbor Zvončki koncert v Narodnem domu, West Park.

14.—Predstava Svetovidskega odra, šolska dvorana sv. Vida.

20.—Rainbow Frolic, Y.L.S. Club v Twilight Ballroom, 6025 St. Clair Ave.

20.—Predstava Svetovidskega odra, šolska dvorana sv. Vida.

21.—Mladinski pevski zbor Slovenski dom na Holmes Ave. priredi spomladanski koncert.

21.—Spomladanska prireditev mladinskega pevskega zbora Škrjančki v Društvenem domu na Recher Ave.

21.—Spomladanski koncert samostojne, Zarje.

27.—Podružnica št. 50 SZZ plesna veselica v SND.

28.—Pevski zbor Cvet priredi koncert v SDD na Prince Ave.

28.—Pevski zbor Adria priredi koncert in ples v Društvenem domu na Recher Ave.

MAJ

4.—Častna straža SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

4.—Skupna društva fare sv. Vida prirede plesno veselico v Twilight Ballroom (Grdinova dvorana).

5.—Mlad. zbor Slavčki priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

5.—Pevsko društvo Planina priredi koncert v SND, Maple Heights.

5.—Samostojno društvo sv. Alojzija praznuje 40 letnico v SND na 80. cesti z lepim programom.

5.—Podružnica št. 10 SZZ Materinsko proslavo v Slovenskem domu na Holmes Ave.

11.—Clev. Slovenci št. 14 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

12.—Podružnica št. 21 SZZ v West Parku priredi Materinsko proslavo v Jugoslovanskem

narodnem domu v W. Parku.

12.—Mladinska šola SND spomladanska prireditev v avditoriju SND.

12.—Materinska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

12.—Podružnica št. 41 SZZ obhaja 10 letnico obstoja v SDD na Waterloo Road.

18.—Dr. sv. Ane št. 4 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

19.—Materinska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

26.—Jugosl. narodni dom v West Parku praznuje 20 letnico s popoldanskim programom, zvečer ples.

JUNIJ

2.—Proslava 125. obletnice slovenskega pesnika Valentin Vodnika in volitve ljubljanskega župana za leto 1941.

2.—Društvo sv. Križa, št. 214 KSKJ ima piknik v Slovenskem domu na 6818 Denison Ave.

2.—Društvo sv. Vida št. 25 piknik na Pintarjevi farmi.

9.—Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ prirede piknik na Močilnikarjevi farmi.

9.—Društvo Doslužencev priredi piknik na Stuškovi farmah.

15.—Očetovska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

16.—Očetovska proslava Svetovidske mladine, šolska dvorana sv. Vida.

16.—Pevsko društvo Jadran priredi piknik na Pintarjevi farmi.

JULIJ

4.—Four Points Tavern ima piknik na Stuškovi farmah.

14.—Piknik Slovenske združne zveze na Močilnikarjevi farmi.

14.—Skupna društva fare sv. Vida piknik na Pintarjevi farmi.

21.—Social Club ima piknik na Stuškovi farmah.

27.—Klub slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu priredi običajni piknik na Pintarjevi farmi.

AVGUST

4.—Pevski zbor Sloga ima piknik na Stuškovi farmah.

11.—Društvo Soča, št. 26 SDZ priredi piknik v Slovenskem domu na 6818 Denison Ave.

11.—Dvor Marije Pomagaj,

Reda Kat. Borštarnjev, št. 1640 priredi banket v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob priliki 25-letnice obstanka.

25.—Zveza društev Najsv. Imena priredi slovenski Baragov dan v Brae Burn Garden, 25000 Euclid Ave.

OKTOBER

6.—Mladinski zbor Slavčki imajo prireditev v SND na St. Clair Ave.

12.—Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

26.—Slov. zadružna zveza priredi zabavni večer v Slov. domu na Holmes Ave.

DECEMBER

22.—Božičnica mladinskega pevskega zbora Škrjančki v Društvenem domu na Recher Ave.

—

Tudi živali se vojskujejo med seboj

Tudi med živalmi se razvijajo borbe, ki so včasih zelo krvave in se končajo tudi s pravim pokoljem med živalmi raznih vrst. Živali pa se bore med seboj predvsem zato, da si ali zavarujejo obstanek, zagotove nadoblast ali pa da si pribore tisti prostor, ki je potreben za njihov obstanek. O tej borbi me živalni se je v prirodo pisju že mnogo pisalo in razpravljalo.

Najprej moramo ugotoviti, da se razvijajo borbe predvsem med živalmi in zvermi raznih vrst. Med temi moramo zopet ločiti dvoje vrst živali in sicer take, ki si z borbami zagotavljajo obstanek in nadoblast, pa so za spolni razvoj harmonije v naravi zelo potrebne in tiste živali, ki se bore z vso silo za svoj obstanek, pri tem pa niso skoraj nič koristne za spolni razvoj v naravi.

V bistvu mora vsako bitje v naravi iskati zase najprej dovolj sredstev za prehrano in sicer zase in za svoj zaraod. Živali si priskrbujejo ta sredstva na ta način, da napadajo čisto tak plen, ki si ga ne bi mogle priboriti brez borbe. Prav tako se morajo istočasno že same braniti proti temu, da ne bi postale plen druge močnejše vrste živali. Ti razlogi za borbo so torej popolnoma upravičeni in zakoniti, da si so največkrat borbe zelo krute in neumljene. Glad lahko pritira živali in zver do silnih meja poguma in drznosti. V tem oziru so najbolj poučen zgled pač tolpe volkov, ki v zimskih mesecih v severnih deželah vdirajo tudi v vasi in večja ljudska bivališča ter tam napadajo ne samo domače živali, ampak tudi ljudi. Glad jih lahko privede celo tako daleč, da se volkovi po brezuspešni gonji spravijo nad prvega volka, ki opeša in ga raztrga.

Med žuželkami je borba za obstanek skoraj nevidna in tiha. Slabše bitje je obsojeno na nečastni konec brez prave borbe. Toda mnogo hujša je borba med živalmi, ki so na najvišji stopnji živalske lestvice. Borbe med temi orjaki spremlja samo zateglo ječanje tistega, ki postaja žrtev in zadnji smrtni boj traja včasih zelo dolgo. Planinski orel si mora dnevno prinesiti v gnezdo živo žrtev, ki jo nato raztrga s svojim strašnim kljunom; dejanje, ki je neobhodno potrebno za obstoj in njegov življenjski obstanek. "Pravica do življenja" je med živalmi enako načelo, da obvelja zmeraj tisti, ki je močnejši in ta zakon je tudi pravičen, dokler gre za to, da se ohranijo posamezne vrste živali. Toda med živalmi niso samo take, ki branijo svoj življenjski obstanek in obstanek svoje živalske vrste. Med njimi je tudi mnogo takih, ki žive na ta način, da si organizirajo življenjski obstanek na stroške drugih živali ali pa morajo zanje delati cele kolonije drugih živali. Do takih borb te vrste pride čisto pri čebelah, ko se nad roj pridnih in zdravih čebelic vsuje sosedni izstradani

roj. Kadar napada tak nesrečni roj svojega soseda, tedaj se med obema rojema razvija prava bitka, ki ima tudi svoje strategijo. Često se zgodi, da zmaga napadeni roj, vendar koliko čebelic je moralo za to zmago žrtvovati svoje življenje.

Tudi mravlje imajo mnogo sovražnikov med ostalimi mravljinjaki in istem gozdu. Često se zgodi, da sosedno mravljišče napade soseda samo zato, da bi ga zasužnjilo. Kadar tako mravljišče napade soseda, tedaj se to izvede po načelih "bliskovite vojne." Ujete mravlje odvedejo zmagovalke kot plen in sužnje v svoje domovanje.

Znane so tudi borbe med srnjaki tako na jesen; borba med dvema tekmečema se odigra navadno ob navzočnosti srne-neveste, ki mirno čaka na tistega "ženina," ki bo zmagovalec v strašni borbi. Premaganec mora oditi v nekakšno izgnanstvo in kot samec končati ostale dni svojega poraza.

Vse te borbe se razvijajo pod plaščem narave. S takimi borbami se v naravi čisto doseg ravnotežje, kajti s prevelikim številom živali ene vrste bi trpele pomanjkanje živali druge vrste. S takimi borbami pa se med živalmi ohrani neko stalno enako številčno stanje in ni nikdar mogoče govoriti med njimi o tako zvani "preobljudenosti."

IZ DOMOVINE

—Živa baklja na poti v cerkev. 8 letna Marija Prašnikarjeva, hčerka posestnika v Učaku pri Moravčah, je šla k jutranji službi božji v župno cerkev v Moravce. Ker je bilo temno, si je med potjo svetila z gorečimi trskami. Požgala je že več trsk. Ko je prižgala novo trsko, se ji je po nesreči vnelo krilo. Naenkrat je bila vsa v ognju. V hudih bolečinah je začela vpiti na pomoč in teči. Ko je prišla do prvih hiš v dolini, ji je zgorela že vsa obleka. V hudih bolečinah je padla na tla in obležala. Ljudje so ji takoj prihiteli na pomoč. Poklicali so tudi zdravnika, ki je odredil, da so jo takoj prepeljali na dermatološki oddelek ljubljanske splošne bolnišnice. Prašnikova ima zelo hude opekline in je njeno stanje smrtno nevarno.

—Janez Božnar, kajzar od Sv. Andreja v škofjeloških hriboh, po domače Kopar, in njegov 12 letni sin Urban sta v torek, 23. januarja dopoldne, blizu hiše orala sneg, kar je prihrumel po bregu od sv. Ožbalta plaz snega in odnesel oba s seboj. Očeta je zaneslo med mlade kostanje in ga zasulo. Pozneje si je po kostanjih pomagal iz snega. Sinna je odneslo mimo. Oče je še slišal njegov obupni klic: "Ata!" potem ga pa ni več videl. Iskali so ga 14 ur. Samih sosedov je bilo premalo, pa so šli poklicat na pomoč v dolino v Puštal. Šele ob 2 popoldni so ga našli mrtvega s plugom vred okrog 2 metra globoko v snegu.

MALI OGLASI

Odda se

sobo s kuhinjo z dvema posteljama; odda se dvema pečlarjema ali dvema mirnima osebam iz relifa. Vprašajte na 1246 Addison Rd.

Prodajalec pohištva

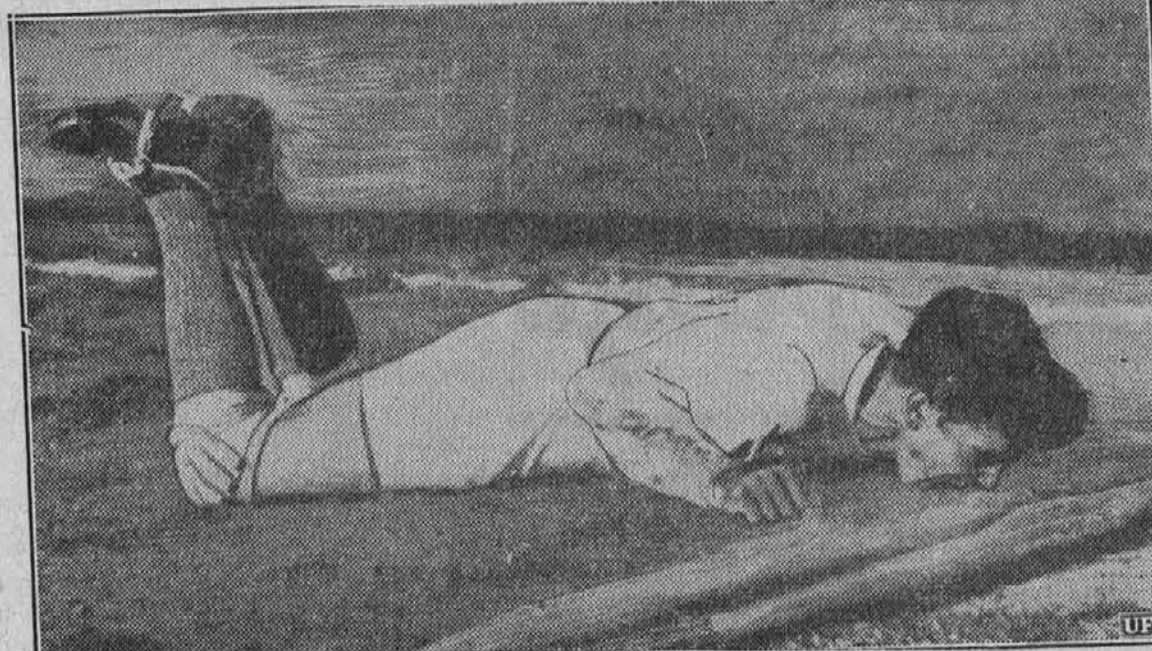
in raznih električnih predmetov se takoj sprejme, Slovenec ali Hrvat. Tedenska plača in komisijs. Vprašajte pri Norwood Appliance & Furnit. 6104 St. Clair Ave. (mall, 13, 15)

Delo dobi

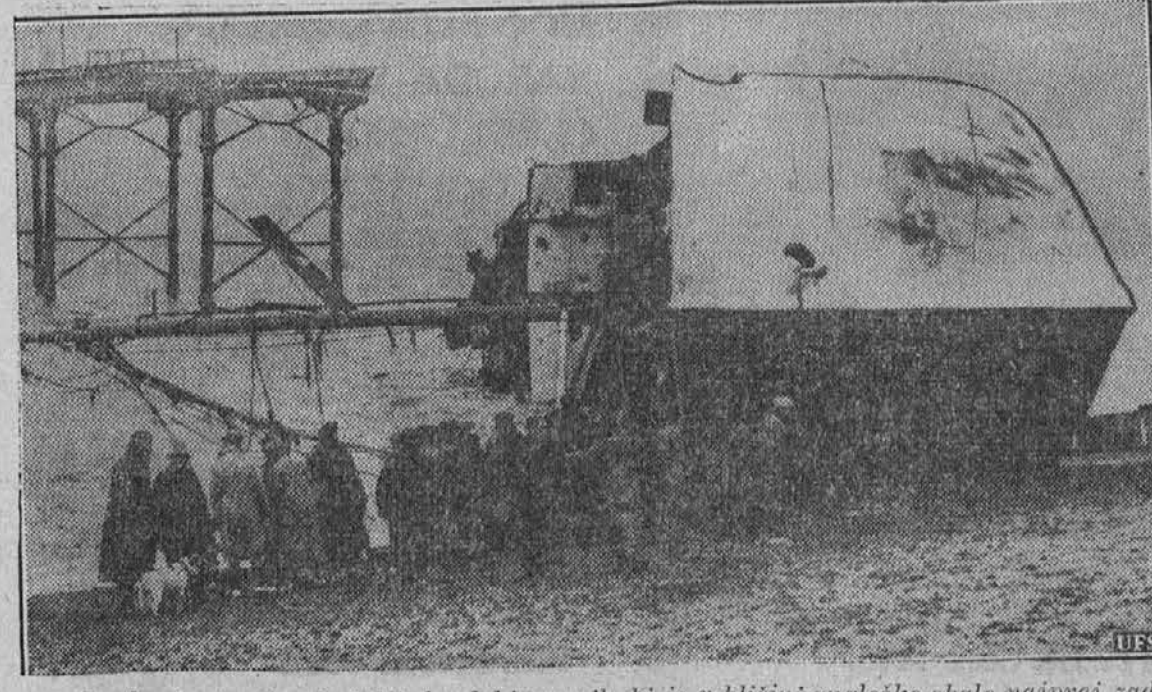
Mož dobi delo na farmi. Kdor se razume na delo, ima prednost. Plača po dogovoru. Vpraša se na 928 E. 222nd St. (59)

Delo dobi

dekle za hišna opravila; lahko ostane čez noč. Vprašajte na 17202 Grovewood Ave. (60)

Argentinci so tako zaljubljeni v sport, da se je Jose Molina ob priliki zadnje igre v Buenos Aires, katero je izgubil, vrzel na tla in izjokal.

Dvakrat nesrečen je bil holandski parnik, ki je v bližini angleške obale najprej zadel na plavajočo mino in na to pa ga je zajel še močan morski tok in ga prevrnil.

Oliver Twist

C. Dickens-O. Župančič

"Skočita na voz," je rekel mož. "Je to vaš fant?"

"Je, moj fant," je odgovoril Sikes, pogledal ostro Olivera in vtaknil roko kakor pozabečki v žep, kjer je imel pištolo.

"Oče hodi zate malo prehitro, kajne, možakar?" je vprašal kočijaž, videč, da je Oliver ves upehan.

"A, nič, nič," je vtaknil Sikes odgovor vmes. "Je vajen. Na, primi me za roko. Hop!"

S temi besedami je pomogel Oliveru na voz; voznik je pokazal kup vreč in mu rekel, naj leže nanj in se spočije.

Ko so prišli že mimo toliko milijnikov, je bil Oliver čedalje bolj radoveden, kam namerava z njim njegov spremljevalec. Kensington, Hammersmith, Chiswick, Kew Bridge, Brentford — vse za njimi; in vendar so potovali še vedno, kakor da so se šele odpravili. Naposled so prišli do krčme, "Kočija in konji" po imenu, in malo za njo je bilo videti, da se cesta cepi. Tam se je voz ustavil.

Sikes je skočil zelo urno z voza in držal Olivera ves čas za roko; hitro je vzdignil še njega, ga srdito pogledal in se zelo značilno udaril s pestjo po stranskem žepu.

"Srečno, fantek," je rekel voznik.

"Trmast je," je odgovoril Sikes in stresel Olivera, "trmast je! Mlado ščene! Nikar mu ne zamerite."

"Jaz ne!" je odgovoril oni, stopaje na voz. "Še lep dan se je naredil navsezadnje." In je pogledal.

Sikes je počakal, da je bil že dobro daleč, potem je rekel Oliveru, naj se malo razgleda, če hoče, in ga je zopet vedel dalje.

Nedaleč od krčme sta krenila na levo, potem sta mahnila po

ZA SLADKORNO BOLEZEN

LILLY INSULIN		
Protain U-40	10 CC	\$1.21
Regular U-40	10 CC	1.08
Regular U-20	10 CC	.63

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENdicott 9571
Pripeljemo na dom.

Imamo naprodaj
5,000 GALON
OHIJSKEGA CONCORD VINA
v vašem galonu. **59¢** galon,
pripeljan **69¢** galon
TED MANDEL, lastnik
MANDELS WINERY 215
KENmore 3445
821 E. 22nd St. Euclid, O.

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠE NEPOZABNE SOPROGE IN MATERE

Josephine Fink
ki je preminila 11. marca, 1939

Grob teman je zdaj tvoj dom, duša je pa gori v raj; prosil le Boga za nas, da združimo se v nebeškem raj.

Zalujoči ostali:
ANTON, soprog,
SINOVI in HČERE.
Cleveland, O., 11. marca, 1940.

stranpoti na desno, hodila dolgo, prišla mimo mnogih velikih vratov in gosposkih hiš na obeh straneh pota, ne da bi se bila ustavila razen za požirek piva, dokler nista dospela do mesta, kjer je videl Oliver na neki hiši s precej velikimi črkami zapisano "Hampton." Tukaj sta se nekaj ur potikala po poljih. Nazadnje sta se vrnila v mesto in zavila v starinsko krčmo s preprelim in zabrisanim izveskom; šla sta v kuhinjo, in Sikes je ukazal obed.

Kuhinja je bila stara, nizka luknja z močnim tramom po sredi stropa; okrog ognja klopi z visokimi nasloni, na njih je sedelo nekaj možakov v jopičih, ki so pili in kadili. Za Olivera se sploh niso zmenili in kaj malo za Sikesa; ker se je tudi Sikes kaj malo brigal zanje, sta sedela on in njegov mali drug v kotu zase, ne da bi ju bila družba dosti motila.

Pojedla sta nekaj mrzlega mesa; potem pa sta dolgo sedela, in gospod Sikes si je postregel s tremi, štirimi pipami. Oliveru se je zdelo že čisto gotovo, da ne pojdeti več naprej. Izmučen od hoje in ker je tako rano vstal, je najprej malo zakimal, nato pa ga je premogla utrujenost in tobakov dim, da je zaspal.

Čisto temno je bilo, ko se je zbudil, ker ga je Sikes potresel. Ko se je dovolj predramil, da je sedel pokoncu in se malo razgledal, je videl tega poštenjaka v živem razgovoru in dobrem bratovstvu s kmečkim človekom pri vrču piva.

"Tako? V Spodnji Halliford greste, ali ne?" je izpraševal Sikes.

"V Spodnji Halliford," je odgovoril mož, ki je bilo videti, da ga je imel malo preveč ali malo premalo pod kapo; "pa nikar polahko. Moj konj nima nazaj grede bremena za sabo, kakor ga je imel jutraj, ko je šel od doma, in tako bo hitro opravil. To — na njegovo zdravje! E, je pa tudi konj, da je kaj!"

"Ali bi potegnili mene in mojega fanta do ondudaj?" je vprašal Sikes in porinil pivo proti svojemu novemu tovarišu.

"Če greste nemudoma, že," je odgovoril mož, ko je spet pogledal iz vrča. "Kanite v Halliford?"

"Skozi do Sheppertona," je odgovoril Sikes.

"Jaz sem vaš mož, odkoder se peljem sam," je odgovoril oni. "Vse plačano, Becky?"

"Vse, ta gospod je plačal," je odgovorilo dekle.

"Jaz pravim," je dejal mož s pijano važnostjo, "da to ne gre, veste?"

"Kako ne?" je zavrnil Sikes. "Vi nam boste postregli; in kaj zato, če vam vrnem prijaznost z vrčem piva ali kaj takega."

Tujec se je z jako globokoum-nim obrazom zamislil v ta argument; nato je segel Sikesu v roko in mu zatrdil, da je zares dečko, da malo takih. Na to je menil gospod Sikes, češ, šalite se; in če bi bil mož trezen, bi ne bil mislil svoje besede zares.

Ko sta se še nekolikokrat drug drugemu poklonila, sta rekla družbi lahko noč in potem so vsi trije odšli. Dekle je pobralo vrče in čaše in stopilo s polnimi rokami na vrata, da bi videlo, kako se bo družina odpeljala.

Konj, ki mu je gospodar prej napil, je bil že zunaj vprežen pred voz. Oliver in Sikes sta sedla meni nič tebi nič nanj; mož se je še nekaj minut mudil, da je konja otapljal, potem je pozval hlapca in ves voljni svet, naj mu pokažejo par, in se nazadnje skobacal na voz. Nato je ukazal

hlapcu, naj pusti konju "svojo glavo," in ko mu je pustil "svojo glavo," je delal konj z njo zelo neprijazno, zaničljivo jo je vrigel pokoncu in se zaletel z njo v nekaj oken. Ko je pokazal te umetnije in se postavil za nekaj časa na zadnje noge, se je spustil v uren dir in junaško odpeketal iz mesta.

Noč je bila zelo temna. Vlažna megla je vstajala od reke in iz močvar kraj nje in se prepregala preko pustih polj. Mraz je šel do kosti; vse je bilo mračno in črno. Besede niso spregovorili, zakaj voznik je bil zaspan in Sikes ni bil volje, da bi sprožil pomenek. Oliver je čepel sključen v kotu voza, zmeden od straha in skrbi, oblikoval čudne podobe iz orjaških dreves, ki so jim veje divje mahale sem in tja kakor v pošastnem veselju nad zapuščenostjo vse pokrajine.

Ko so šli mimo sunburyške cerkve, je udarila ura sedem. V brodnjski hiši nasproti je stala na oknu luč, ki je sijala preko ceste, da je bila videti mračna beka, pod katero so bili grobovi, zavita v še temnejšo senco. Od nedaleč je prihajalo zamolklo šumenje slapu, in listje starega drevesa je nalahno vztrepetavalo v nočnem vetru — kakor po-

kojna godba mrličem.

Sunbury je ostal za njimi, in zopet so prišli na samotno cesto. Dve ali tri milje še, in voz se je ustavil. Sikes je izstopil, prijel Olivera za roko, in zopet sta hodila peš.

V Sheppertonu se nista ustavila, kakor je pričakoval trudni deček, temveč šla dalje po blatu in temi, po mračnih potih in preko mrzlih, širnih planjav, dokler se jima niso prikazale od nedaleč luči nekakega mesta. Napeto zroč predse je zapazil Oliver, da je bila prav pod njima voda in da gresta proti mostu.

Sikes je korakal naravnost, dokler nista bila tik pred mostom, tam pa je nenadoma krenil na levo po bregu navzdol.

"Voda!" je pomislil Oliver in je malone skoprnel od straha. "Na ta samotni kraj me je spelj-ljal, da me bo umoril."

Že se je hotel vreči na tla in se obupno boriti za svoje mlado življenje, ko zapazi, da stojita pred

samotno hišo, vso razpalo in razdrapano. Na vsaki strani okrašenega vhoda je bilo okno in zgoraj še eno nadstropje; a luči ni bilo videti. Podrtina je bila temna in po vsej priliki ni bival nihče v njej.

Sikes, ki je držal Oliverovo roko še vedno v svoji, se je potihoma približal nizkim vratom in pritisnil na kljuko. Vrata so se pritisku vdala, in stopila sta skupaj v hišo.

DVE IN DVAJSETO POGLAVJE Vlom.

"Alo!" je zaklical močan, ras-kav glas, toliko da sta stopila v vežo.

"Ne buči tako," je dejal Sikes, zatikajoč vrata. "Prinesi no kako lešcherbo, Toby!"

"Aha, moj ferlakar!" je zavpil isti glas. "Lešcherbo, Barney, lešcherbo! Pelji gospoda noter, Barney; pa se prej zbudi, če ti drago."

S temi besedami je vrzel zaj-

ca ali nekaj takega proti nagorvorjeni osebi, da bi jo vzdramil iz spanja, kajti slišati je bilo ropot lesenega predmeta, ki je trdo padeč, nato pa nerazločno mrmanje, kakor od človeka v polsnu.

"Ali slišiš?" je vzkliknil isti glas. "Bill Sikes je v veži, pa nobenega, da bi ga počastil. Ti pa spiš tukaj, kakor da si mešaš opija v jed in nič drugega. Ali si se izčajmal ali ti je treba še železnega svečnika, da se do kraja zbudiš?"

Noge v šlapah so naglo zadržale po tleh, in skozi vrata na desni se je pokazala najprej br-ljava sveča in za njo postava ti-stega človeka, ki smo o njem že prej povedali, da mu hodijo, žal, besede skozi nos, in ki je takrat stregel v krčmi na Staffron-Hillu.

"Mister Sikes!" je vzkliknil Barney v resničnem ali hlinjenem veselju; "stopite doter, sir,

stopite doter!"

"Ala, naprej!" je rekel Sikes in je porinil Olivera predse. "Če ne, ti stopim na pete."

Sikes je zarentačil nad to časnostjo in bezal Olivera seboj v nizko, temno, zakaj izbo z dvema ali trebi polomljeni stoli, mizo in zelo staro streljo, po kateri se je zlekav-nogami mnogo više kot z go-mož in kadil iz dolge lončene pe. Imel je fino ukrojeno norjavo suknjo z velikimi bi medenci, okrog vrata oran-ruto, debel, kakor hlačešina rast telovnik in rumene hlače. Gospod Crackit — zakaj ta bil — ni imel obilo las na glavi niti dlake po licu, a kar je bil las, so bili rdečkasti in nasu-na dolge svedraste kodre, katere je potegnil kdaj pa kdaj z jako umazanimi prsti, okro-nimi z velikimi, preprostimi stani.

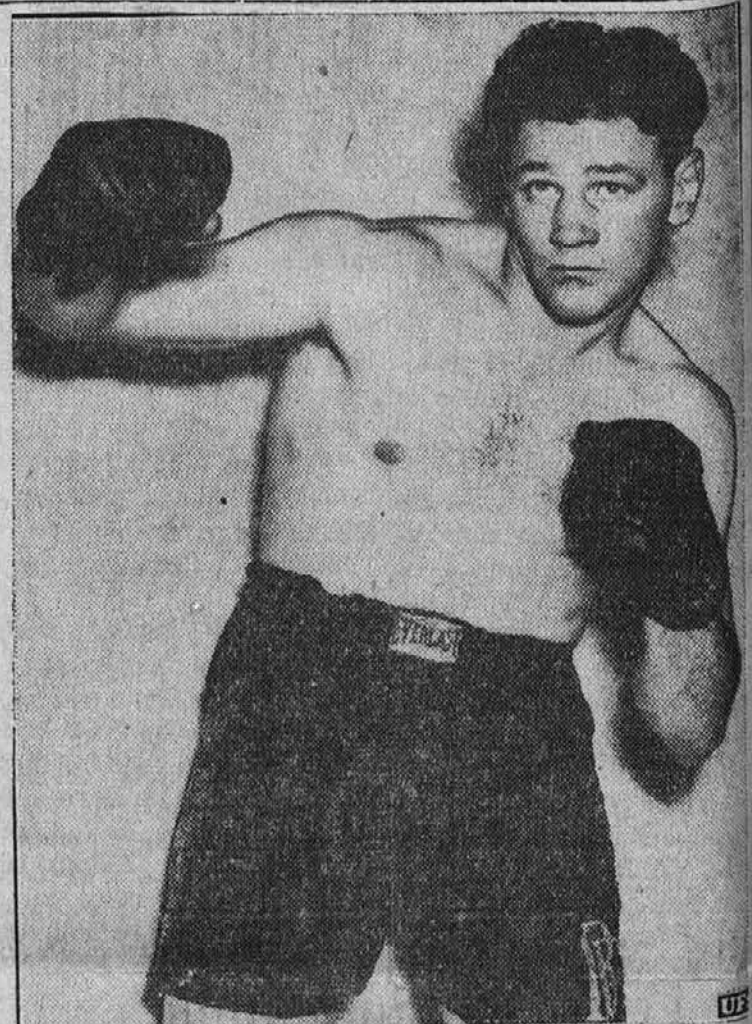
(Dalie prihodnjič)

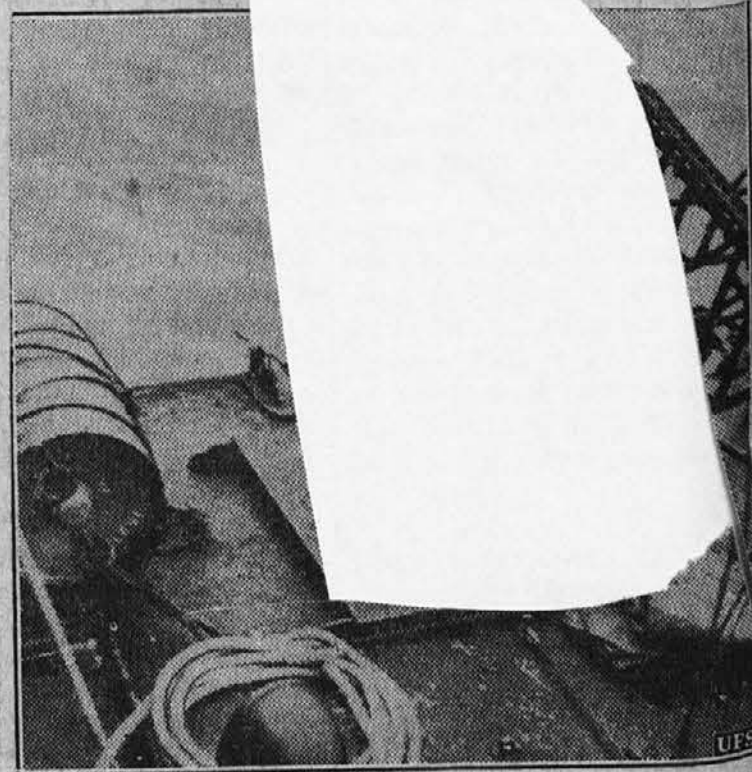
Robert William Wiener, blagajnik komunistične stranke je bil v New Yorku obsojen na dve leti ječe, ker se je izdajal, da je doma iz Atlantic City, N. J. in na ta način dobil potni list pod napačnimi podatki. Rojen je bil v Radanjenko v Rusiji. V Ameriko je prišel 1914. Po prestani kazni bo deportiran.

Prebivalci otoka Pitcairn so prisrčno pozdravili ekspedico admiralja Byrda, ko se je njegova ladja North Star ustavila v pristanišču tega otoka na poti na južni tečaj.

Bob Pastor, ki se je spoprijel z Lee Savold iz Des Moines 1. marca v New Yorku. Zmagovalec se bo meril s prvakom Joe Louisom.

Priljubljen za napad. Manjši angleški motorni čolni so opremljeni s posebnimi strojnimi, ki so kar štiri strojnice v eni in katere se rabi za proti napade nemških bombnikov.

Zaupanje

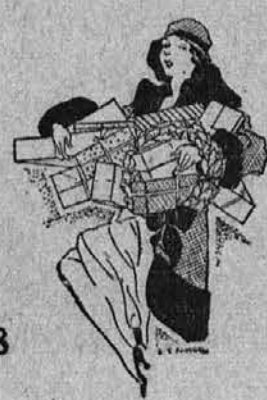

MODRI TRGOVCI
POKAŽEJO SVOJE
ZAUPANJE V
NAKUPOVALNO
MOČ SLOVENSKEGA
NARODA V
CLEVELANDU S TEM.
DA OGLAŠAJO V

Ameriški Domovini
najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

H RANILNE VLOGE

TEKOČE OBRESTI PO 3%
ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.
6235 ST. CLAIR AVENUE